Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulu inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifŭ şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 33. Braşovŭ, Duminecă, 14 (26) Februarie 1888.

Braşovŭ 13 Februarie, 1888.

În sinulŭ comisiunei administrative a dietei ungurescĭ s'a încinsŭ alaltaerĭ o caracteristică discusiune. Fiindŭ adecă vorba de inarticularea proiectului de lege privitorŭ la convenţiunea încheiată cu România asupra regulării graniţelorŭ, câţiva şoviniştĭ din comisiune au găsitŭ, că convenţiunea originală s'a tradusŭ lăsându-se numirile „romanisate" ale munţilorŭ văilorŭ şi localităţilorŭ. Prin acésta, ḑiseră ei, se altereză posiţiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei şi se slăbesce „simţulŭ naţionalŭ", şi cerură ca tecstulŭ se fiă întregitŭ cu numirĭ ungurescĭ.

Cu mare greu a capacitatŭ ministrulŭ-preşedinte Tisza pe acestĭ şoviniştĭ, carĭ nu potŭ durmi liniştitŭ, pentru că piscurile bětrâne ale Carpaţilorŭ pórtă nume „romanisate" în veaculŭ kulturegyleturilorŭ, arătându-le că textulŭ convenţiunei odată stabilitŭ nu se mai póte schimba şi liniştindu-i prin asigurarea, că Ungaria nu va suferi nicĭ o pagubă, decă textulŭ va rěmâne nemodificatŭ. Guvernulŭ, mărturisi d-lŭ Tisza, nu mai póte sě retragă acuma unŭ tractatŭ internaţionalŭ, pe care deja l'a primitŭ.

Discusiunea acésta este, cum amŭ ḑisŭ, fórte caracteristică şi aruncă multă lumină asupra stărei interióre în partea de dincóce a monarchiei. Décă „simţulŭ naţionalŭ" şovinistŭ alŭ „rassei domnitóre" se avêntă până la piscurile Carpaţilorŭ şi pretinde ca şi aceste sě fiă maghiarisate, atuncĭ nu ne mai putemŭ mira, când vedemŭ, că totŭ ce nu e maghiarŭ şi nu pórtă nume maghiarŭ este privitŭ de către acestĭ şoviniştĭ cu ochĭ duşmănoşĭ şi este declaratŭ de unŭ rěu păgubitorŭ, care trebuesce sě fiă stêrpitŭ.

Ce sě-i facĭ décă Bucegiulŭ, Pétra Craiului, Retezatulŭ, Surulŭ, Frumósa ş. a. esistă de veacurĭ totŭ sub numirile aceste „romanisate?" Impedecat'au óre aceste numirĭ desvoltarea Ungariei de aprópe o miiă de anĭ? Nu credemŭ sě pótă susţine asemenea lucru nicĭ chiar vestitulŭ Hunfalvy. Dér şoviniştii, de tarĭ şi grozavĭ ce sunt, se temŭ aḑĭ chiar şi de numirile seculare ale piscurilorŭ din Carpaţĭ, pentru că ele fiindŭ „romanisate" ar pute sě revóce în memoriă, că pe acestŭ pămêntŭ a trăitŭ şi trăiesce şi unŭ altŭ poporŭ, care reclamă dreptulŭ sěu de esistenţă alăturĭ cu „rassa domnitóre."

Şi au ajunsŭ a fi fórte sensibilĭ şoviniştii ungurĭ, au căḑutŭ într'o deplorabilă stare de nervositate în materiă de „romanisare". Aşa de frumosŭ îşĭ împărţiseră ei rolurile, aşa de dibaciu întrebuinţaseră tóte mijlócele artificiale spre a scóte şi cea mai mică urmă de „romanisare" din viaţa publică a statului şi mai vêrtosŭ din parlamentŭ. Se simţeau liniştiţĭ, că nicĭ pomenire nu se mai făcea în dietă de „poporulŭ valahŭ" şi de representanţii lui şi că nicĭ unŭ nume rěu sunătorŭ nu mai conturba armonia dintre dênşii. Când ĕtă că „nebunii" din Caransebeşŭ vinŭ sě le conturbe pacea sufletéscă arătândŭ lumei prin atitudinea lorŭ energică, că afară de şoviniştĭ mai trăiesce şi altŭ soiu de ómenĭ în acestŭ statŭ.

Mare supěrare pe bieţii şoviniştĭ, că totuşĭ s'a mai aflatŭ unŭ cercŭ electoralŭ românescŭ care sě dea viuă espresiune nemulţumirii poporului „valahŭ" cu starea de faţă a lucrurilorŭ. Mânia lorŭ în contra generalului Doda, pe care-lŭ întituléză „dictatorulŭ din Caransebeşŭ", a ajunsŭ la culme. Statulŭ, strigă fóile lorŭ, e „subminatŭ" de generalulŭ Doda şi afiliaţii sěi.

Şi în ce consistă óre acéstă periculósă lucrare de „subminare"? Declaraţiunea ce a'adresat'o noulŭ deputatŭ alŭ Caransebeşului, d-lŭ Mihailŭ Popovicĭ, dietei ungurescĭ nĭ-o spune clarŭ şi lămuritŭ.

Alegětorii românĭ din cerculŭ Caransebeşului vorŭ sě arate, ţěrii tronului şi lumei străine, că parlamentarismulŭ în Ungaria se baséză pe o mare ficţiune, că identificarea interesului comunŭ alŭ statului cu interesulŭ specificŭ al rassei maghiare este de asemenea o golă ficţiune, şi că într'unŭ parlamentŭ, unde poporulŭ românŭ nu mai are locŭ, nu póte sě aibă locŭ nicĭ „uniculŭ sěu representantŭ" din Caransebeşŭ.

De geaba se svêrcolescŭ aşadér şoviniştii, căcĭ lumea totŭ se va întreba cu mirare: cum vine că poporulŭ românŭ nu este de locŭ representatŭ în dieta ungară?

Scrisórea d-lui deputatŭ Popovicĭ tractéză cestiunea mai multŭ din punctŭ de vedere teoreticŭ, principiarŭ. Este bine acésta, dér sě nu uitămŭ că şoviniştii, trăindŭ din idei fixe şi din teoriile, ce şi-le formuléză după ele, au devenitŭ nesimţitorĭ pentru orice discusiune principiară.

Scrisórea noului deputatŭ alŭ Caransebeşului.

D-lŭ *Mihailŭ Popovicĭ*, noulŭ deputatŭ alesŭ alŭ Caransebeşului, a adresatŭ camerei deputaţilorŭ din Pesta următórea scrisóre:

Onorabilă Casă representativă!

Prin mediulŭ comisiunei de incompatibilitate On. Casă a decretatŭ pe domnulŭ Traianŭ Doda, fostulŭ deputatŭ alŭ cercului Caransebeşŭ, lipsitŭ de mandatulŭ sěu, pe motivulŭ, că dênsulŭ, în faţă cu artificiala nulificare politică a poporului românŭ din Ungaria, a dechiaratŭ repeţitŭ, cumcă nu póte sě participe la deliberaţiunile onorabilei Case. Cu ocasiunea nouei alegerĭ ce avŭ locŭ în urmare, acestŭ cercŭ a aprobatŭ ţinuta fostului sěu deputatŭ, depunêndŭ mandatulŭ ér în mânile unui aderinte alŭ partidei naţionale — cu acea espresă condiţiune, ca şi acesta din a sa parte sě ţină la dechiaraţiunea lui Traianŭ Doda din 10 Octomvre 1887. Prin acésta s'a rostitŭ acestŭ cercŭ în modŭ nedubiosu, cumcă atitudinea d-lui Traianŭ Doda a corěspunsŭ aşteptării sale; dér într'una totŭ prin acésta şi mie, căruia mi s'a făcutŭ onórea d'a representa acestŭ cercŭ, prescrisu-mi-sa linia de conduită politică, o liniă, dela care a mě abate oprescе onestitatea politică. Deşi acestŭ momentŭ eminamente subiectivŭ în sine'şĭ deja suficientŭ ar fi pentru de a-mĭ regula ţinuta, elŭ nu este uniculŭ. Aceleaşĭ motive greu cumpănitóre, carĭ pe precesorele meu l'au determinatŭ la unŭ pasŭ, ce — recunoscŭ şi eu, între împrejurărĭ parlamentarĭ normale abia s'ar pute justifica, — determinative suntŭ şi pentru mine: căcĭ ele sustau şi astăḑĭ, neschimbate întru nimica, decâtŭ dóră întru atâta, că prin acésta a doua alegere li s'a adausŭ şi esteriormente unŭ pondŭ, care firesce maĭ nainte nu se putê sě-lŭ aibă.

Décă cumva în ochii unora, ai acelora dóră, carĭ relaţiunile naţionalităţilorŭ la noi le cunoscŭ mai multŭ după nume decâtŭ în fondulŭ lorŭ, incidentulŭ a putută sě apară ca unŭ contrastŭ de totŭ irelevantŭ, esplicându-lŭ că a plăcutŭ unui singularŭ deputatŭ a opune propriulŭ sěu credeu politicŭ acelui puternicŭ torente, ce astăḑĭ esercéză faptualminte dominaţiunea eschisivă în sferele nóstre parlamentarĭ: apoi votulŭ mai nou alŭ cercului meu electoralŭ póte sě fi sguduitŭ întru câtva acéstă greşită credinţă.

Faptulŭ, că în ţéra întregă astăḑĭ nu esistă decâtŭ unŭ cercŭ naţionalŭ nemaghiarŭ, unde — în butulŭ constituţionalismului nostru ungurescŭ, adevěrata voinţă a poporului totŭ mai póte sě se afirme nefalsificată, acestŭ faptŭ în necsŭ cu celălaltŭ, că adecă acestŭ cercŭ electoralŭ, celŭ mai mare în ţéră, cu 100.000 de suflete şi peste 6000 de alegětorĭ, s'a simţitŭ îndemnatŭ a sancţiona solemnelŭ şi unanimŭ actulŭ de resistenţă pasivă alŭ fostului sěu deputatŭ, face sigurŭ necontestabilă mărturiă despre aceea, că avemŭ înainte-ne unŭ contrastŭ mai afundŭ.

Acestŭ contrastŭ, ce aci, la acestŭ punctŭ ni se înfăţişéză, este propriamente numai unŭ simptomŭ alŭ acelui mai afundŭ contrastŭ, în care tendinţele actualei politice de statŭ necesarminte trebuia sě devină cu chiar instinctele de viéţă a poporului românŭ. Căcĭ este lucru evidentŭ, că o politică de statŭ, care şi-a făcutŭ de problemă a crea ţěrii unŭ parlamentŭ, în care, cu eschiderea celorlalte, numai o rassă sě fie representată; o politică de statŭ, care în tóte punctele activităţii sale tinde a identifica interesulŭ comunŭ alŭ ţěrii cu interesulŭ particularŭ alŭ unei rasse şi pe acéstă cale a inaugura dominaţiunea unui particularismŭ de stilŭ mai înaltŭ; o politică de statŭ, care în acéstă artificială identificare de interesŭ caută nu numai celŭ mai eficace mijlocŭ pentru dominaţiunea unei rase, ci totd'odată condiţiunea sine qua non pentru esistenţa ulterióră a Ungariei: — o asemenea politică de statŭ absolutŭ incompatibilă este cu interesele esenţialĭ ale poporului românŭ. Sěu dóră nu este aşa? Póte cineva, fie măcarŭ din şirurile aderenţilorŭ politicel de statŭ, sě nege adevěrulŭ acestorŭ tese? Nu óre fapte necontestabile avemŭ înaintea ochilorŭ noştri? Şi de n'am pregeta tocmai a nega fapte notorice, óre póte ar face acésta aderenţii politicei de statŭ, făr' ca totd'odată sě desavueze în tótă forma însěşĭ principiile conducětóre ale politicei de statŭ? Sěu că dóră nu faptă este, că în legislaţiunea Ungariei poliglote interesele naţionale numai ale unei rase ale minorităţiĭ representate suntŭ şi încă într'o absolutŭ eschisivă měsură? — precândŭ de representarea aceloraşĭ interese ale celorlalte rase, ale maiorităţii, — nicĭ vorbă nu póte sě fiă seriosŭ! Acestŭ faptŭ atâtŭ dela ochĭ bătetorŭ e, încâtŭ a atrasŭ deja atenţiunea străinătăţii asupra sa. Firesce că cei ce cunoscŭ numai relaţiunile nóstre etnografice, ér nu şi mânuirea constituţionalismului nostru, aceia abia vorŭ pute sě pricépă acéstă apariţiune singulară şi fără esemplu în analele sistemei representative democratice: fapta însě e nenegabilă, întocmai ca şi acelŭ adevěrŭ, că acésta faptă constitue chiar basa faptică a întregei nóstre politice de statŭ.

Sěu dóră nu e faptă, că potestatea de statŭ consideră de a sa principală problemă, a'şĭ pune întrega sa putere şi auctoritate, tóte organele şi mijlócele materiale ale statului, pe terenulŭ politicŭ şi celŭ culturalŭ, în serviţiulŭ intereselorŭ specifice naţionale numai ale unei rase? Şi — unde este acelŭ aderinte alŭ politicei de statŭ, care ar putê sě facă împutaţiunĭ potestăţii de statŭ pentru acéstă cuprindere a chiămării sale făr' ca prin acésta sě abnege totd'odată însaşĭ idea fundamentală a politicei de statŭ? Au nu tocmai din contră, fiăcare sincerŭ aderinte alŭ politicei de statŭ necesitatŭ este a recunósce pe faţă şi fără reservă, că potestatea de statŭ, când astfelŭ procede, nu face decâtŭ a se nisui sě corespundă supremului postulatŭ alŭ acestei politice de statŭ?

Unde e acelŭ aderinte alŭ politicei de statŭ, care ar voi séu ar putê numai sě voiéscă a disputa faptulŭ, că acéstă politică de statŭ, cu tendinţa de dominaţiune eschisivă a unei rase, îşĭ caută justificarea politică finală chiar în conservarea proprie a Ungariei ca statŭ? Sěu că dóră noi şi nu chiar aderenţii acestei politice de statŭ inventat-au faimósa teoria despre „unicului elementŭ construitorŭ şi conservătorŭ de statŭ?" Au nu chiar inalterabila convicţiune, cumcă numai dominaţiunea eschisivă a acestei rase ar mai fi în stare a garanta durabilitatea esistenţei Ungariei — forméză în tabĕra aderenţilorŭ politicei de statŭ acea fundamentală dogmă, cu carea stă şi cade întrégă acéstă politică de statŭ?

Şi acum întrebŭ: Óre tóte aceste, una ca una nedisputabile fapte, nu suntŭ ele fapte notorii, fapte pe carĭ aderenţii politicei de statŭ nu le-ar putê nega făr' ca totd'odată sě isbéscă de mórte, chiar în inimă, însăşĭ politica de statŭ? Aceste fapte însě într'una dovedescŭ plinulŭ şi neînfrângibilulŭ adevěrŭ alŭ teselorŭ de mai susŭ — prin aceea că ni-lŭ scotŭ nudŭ la ivélă celŭ mai intimŭ sâmbure alŭ politicei de statŭ şi ne arată limpede ca sórele, cumcă acestŭ intimŭ sâmbure nu e decâtŭ — identificarea sistematică, dup' unŭ planŭ mai mare, a interesului comunŭ alŭ ţěrii cu interesulŭ specificŭ naţionalŭ alŭ unei rase, şi că acéstă identificare de interese, aşa cum o cuprinde politica de statŭ, constitue o condiţiune sine qua non — nu numai pentru dominaţiunea naţională a unei rase, ci şi pentru esistenţa ulterióră a Ungariei. In scurtŭ: Potestatea legislativă şi esecutivă a statului în serviţiulŭ interesului specificŭ naţionalŭ alŭ unei rasse — cu eschiderea pretutindenĭ a intere-

sului comunŭ alŭ ţerii. — acésta este direcţiunea internă, esenţială şi caracteristică a actualei politice de statŭ.

Are înse medalia şi partea sa aversă. Decă adecă nu se póte nega faptulŭ atinsŭ, că în dieta poliglotei Ungarie sunt representate interesele naţionale numai ale unei rasse, ale minorităţii: decă avem în vedere, că acésta în acelŭ secolŭ se întêmplă, când ideea de naţionalitate preocupă spiritele ca nici odată mai nainte; decă recugetămŭ, că acéstă unilaterală representaţiune în acelŭ statŭ este, ale cărui popóre agitate suntŭ de interesele naţionale dóră mai multŭ ca în oricare altă ţéră şi mai puternicŭ ca de orĭ carĭ alte interese: decă considerămŭ, că acésta în acelŭ statŭ se petrece, care odată deja a fostŭ teatrulŭ unui deplorabilŭ resbelŭ civilŭ, când popórele astădĭ unite, şi-au versatŭ sângele pentru egalitatea de dreptŭ naţionalŭ, atuncĭ solenelŭ proclamată dela înălţimea Tronului; decă în fine nu trecemŭ cu vederea nicĭ mijlócele ale cărorŭ aplicare la alegerĭ este de publică notorietate: atuncĭ acestŭ drasticŭ anachronismŭ face eclatantă şi nerefutabilă mărturiă, că parlamentarismulŭ în Ungaria, acestŭ fundamentalŭ pilastru alŭ vieţii nóstre de statŭ, nu corespunde primului şi şi indispensabilului postulatŭ de adevĕrată sistemă representativă democratică, nefiindŭ elŭ espresiunea fidelă a celoru mai momentóse interese de vieţă, de carĭ suntŭ pĕtrunse astădĭ (popórele, ci basându-se numai pe — o mare, dér gólă ficţiune.

Decă d'altă parte arĕtatŭ e chiar ca lumina sórelui, că întrégă acéstă politică de statŭ este basată pe identificarea interesului comunŭ alŭ ţĕrii cu interesulŭ specificŭ naţionalŭ alŭ unei rasse, nu mai puţinu evidentŭ este, că şi acéstă identificare de interesŭ, ce logicŭ nu se póte justifica şi nicĭ susţine din punctŭ de vedere practicŭ, propriaminte încă nu e alta, decâtŭ — o a doua, asemenea mare, dér tot atâtŭ de gólă ficţiune, ca şi cea dintâiu.

Astfelu d'o parte vedemŭ o politică de statŭ, care cele mai bune puterĭ ale statului le aplică întru a construi pe temelia a două marĭ ficţiunĭ, ca pe două petri unghiulare, dintr'unŭ conglomeratŭ de diferite elemente naţionalĭ — unŭ pomposŭ statŭ artificialŭ-naţionalŭ; ér d'altă parte vedemŭ popórele încatenate în „libertatea maghiară“, dintre carĭ poporă unulŭ, celŭ mai însemnatŭ, acolo unde se póte şi întru câtŭ i se mai póte, întrepune alŭ sĕu *veto* solenel în contra acestei politice de statŭ. Astfelu vedemu, cum acéstă politică de stat, d'o potrivă greşită în fundamentele sale, ca şi în scopurile finalĭ, împinge prin măestriă într'unŭ ominosŭ conflictŭ acele două popóre, carĭ Provedinţa pare a le fi avisatŭ unulŭ la altulŭ cu interesele lorŭ esistenţialĭ.

In clară şi deplină convicţiune de acéstă solidaritate a intereselorŭ, scopul şi înţelesulŭ votului, ce a datŭ la acéstă ocasiune cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului este: a indigeta acelŭ conflictu de interese, provocatŭ prin greşita politică de statu, a indigeta acelŭ conflictŭ nu numai în numele sĕu propriu, ci — fie despre acésta convinsŭ totŭ insulŭ, — şi în numele întregŭ poporului românŭ.

In acestŭ sensŭ rogu pe on. Casă a interpreta presenta dechiaraţiune, conformŭ cărei, aderândŭ şi eu la pronunţatulŭ princip, că într'unu corpŭ representativŭ, unde poporulŭ românŭ n'are locŭ, nu póte sĕ aibă loc nicĭ „uniculŭ sĕu representante“; nicĭ la deliberaţiunile sale nu potŭ participa, nicĭ mandatulŭ nu potŭ depune, şi aşa nicĭ nu mĕ simtŭ în posiţiunea de a'mĭ presenta în regulă credenţionalulu.

Se póte, că în apreţiarea acestei cause on. Casă va pune érăşi pe basa sa curatŭ formală; dér o rogŭ sĕ recugete, că înfăşurându-se ea în propria ei fină tecstură formalistică, póte — ce e dreptŭ — ignora realitatea, dér rĕulŭ prin acésta nicĭ nu-lŭ va vindeca, nicĭ nu-lŭ va ascunde din naintea ochilorŭ lumei. —

Orşova, în 22 Februarie 1888.

Mihailŭ Popovicĭ m. p.
alesŭ deputatŭ alŭ cercului Caransebeşu.

Atitudinea Angliei.

In camera comunelorŭ din Londra, Fergusson a declaratŭ în numele guvernului că Anglia n'a luatŭ asupră'şi nicĭ o altă îndatorire afară de cele ce suntŭ cunoscute camerei. Politica lui Salisbury nu e nicidecum duşmană Franciei. Raporturile cu Francia suntŭ bune şi speră că ele vorŭ dura cu atâtu mai multŭ, cu câtŭ politica esternă a Franciei merge paralelŭ cu a Angliei. Publicarea corespondenţei Angliei cu marile puterĭ asupra situaţiunei Europei e imposibilă, deórece acésta ar involva o călcare a încrederei. Problema Angliei este de a nu se amesteca în nicĭ unŭ rĕsboiu, decă nu vorŭ fi atinse interesele ei naţionale. Anglia se află acum cu tóte puterile în pace şi în concordiă.

Camera a fostŭ fórte mulţumită cu rĕspunsulŭ lui Fergusson.

Unŭ conflictu franco-italianu.

După cum comunică o telegramă din Roma, la Modana, unde e gara dela frontiera franco-italiană, s'a produsŭ unŭ incident. Intr'o cafenea a isbucnitŭ o ceartă între unŭ veterinarŭ italianŭ Girolami şi între mediculŭ maiorŭ francesŭ Favre. D-lŭ Girolami ducêndu-se acasă, nisce soldaţi francesi se duseră la elŭ ca sĕ-lŭ silescă a se întórce la cafenea şi sĕ céră scuse. Veterinarulŭ se supuse, dér după aceea fŭ reţinutŭ la închisóre tótă nóptea. A doua di guvernulŭ italianŭ a ordonatŭ d-lui Girolami sĕ plece la Susa şi sĕ ascepte acolo ordine nouĕ.

Din causa acestui incidentŭ s'a produsŭ óre-care agitaţiă la Modana şi guvernulŭ italianŭ a ordonatŭ, ca mĕsură de precauţiune, gendarmilorŭ italianĭ ca sĕ nu iasă din gară.

Ministrulŭ italianŭ Crispi a propusŭ guvernului francesŭ, pentru a se evita orĭ-ce incidentŭ, sĕ schimbe în modŭ simultanŭ personalulŭ francesŭ dela gara din Modana, făcêndŭ acelaşŭ lucru şi guvernulŭ italianŭ cu personalulŭ italianŭ dela acea gară.

SCIRILE DILEI.

Tinerĭ, carĭ n'au trecutŭ etatea de 24 de anĭ şi au absolvatu cu succesŭ, la vre-unŭ politechnicŭ din monarchiă, cursulu de ingineria de construcţia orĭ de maşine şi sciu limba germană se primescŭ *în marina c. r. de rĕsboiu*, menţinêndu-se obligamentulŭ lorŭ la serviciulŭ militarŭ, cu unŭ stipendiu anualŭ de 600 fl. ca *elevĭ provisoricĭ*. Suntŭ preferiţi cei carĭ cunoscŭ şi limbile italiană, francesă şi englesă. După depunerea esamenului cu succesŭ devinŭ elevĭ definitivĭ şi se numescŭ, după trebuinţă, ingineri de construcţia navelorŭ orĭ la artileria de marină. Petiţiunile sĕ se adreseze până la 15 Martie n. c. la secţiunea marinei din ministeriulŭ comunŭ de rĕsboiu.

* *

Agio vamalŭ s'a stabilitŭ pentru luna Martie cu 25½ procente.

* *

In afacerea *libărării voluntarilorŭ pe unŭ anŭ* din consideraţiunĭ familiare şi a validitării recursului lorŭ pentru liberarea provisoriă, ministrulŭ de honvedĭ în înţelegere cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a luatŭ următórele disposiţiunĭ: 1) In tóte acele casurĭ, în care se petiţionéză pe temeiulŭ unui fostŭ titlu ce esista pe timpulŭ jurărei lorŭ, petiţiunile au sĕ se trimĕtă de autorităţile instanţei ântéiu şi a doua ministrului de honvedĭ. 2) Ministrulŭ de honvedĭ are sĕ decidă şi asupra acelorŭ casurĭ, în care obligaţii la serviciulŭ militarŭ, carĭ au fostŭ respinşĭ cu recursurile lorŭ de liberare din consideraţiunĭ familiare, dér carĭ posedŭ cunoscinţele ce se cerŭ pentru a fi primiţi ca voluntarĭ pe unŭ anŭ, petiţionéză pentru [a li-se acorda favórea de voluntarĭ.

* *

Precum anunţă „Lupta,“ *ministrulŭ românŭ de rĕsboiu* va cere în sĕptĕmâna viitóre unŭ creditŭ pentru concentrarea unei părţĭ a reservei, care are sĕ fiă chemată pe la sfârşitulŭ lui Martie la esercĭţiu de arme.

* *

In cercurile militare a produsŭ sensaţiune *desertarea unui oficerŭ*, a locotenentului c. r. de artileriă Iovan *Vitas*. Acesta era însărcinatŭ cu administrarea depositului de materialŭ alŭ regimentului 4 de artileriă de corpŭ şi în acéstă calitate avea sĕ manipuleze sume marĭ de banĭ. Vitas a disparutŭ din Pesta acum vr'o două sĕptĕmânĭ. In urma acesta s'a ordonatŭ o revisiune a registrelorŭ. Oficerulŭ fugarŭ, care se bucura de încredere órbă din partea superiorilorŭ sĕi, într'o scrisóre adresată cătră amicii sĕi spusese că se va sinucide; dér suntŭ destule momente care arată, că elŭ a apucatŭ drumulŭ spre Rusia. Vitas e din Croaţia, mai nainte a fostŭ la echitaţiune şi, precum se dice, era unŭ pasionatŭ jucătorŭ de cărţĭ.

* *

Vestitulŭ chirurgŭ şi profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ, Dr. *Dimitrescu-Severeanu*, a fostŭ învitatŭ a lua parte ca vice-preşedinte la alŭ treilea congresŭ internaţionalŭ de chirurgiă ce se va ţine în luna viitóre în Parisŭ.

* *

Prinţulŭ Alexandru Stirbeiu a fostŭ alesŭ de oposiţiunea din România ca şefŭ alŭ ei. *Prinţulŭ Alexandru Cuza*, care fusese alesŭ deputatŭ de ţĕranii din Mehedinţi, printr'o scrisóre adresată acestora renunţă a primi mandatulŭ, dicêndŭ că nu póte sta într'o cameră, care va fi presidată de celŭ care a trădatŭ (generalulŭ Leca) pe tatălŭ sĕu. Afară de acésta prinţulŭ Cuza n'are încă etatea de 25 anĭ, ce se cere pentru a pute fi deputatŭ.

* *

La universitatea din Pesta s'a deschisŭ unŭ *cursŭ de limba ruséscă*, în urma disposiţiunei ministrului instrucţiunei. Cu acestŭ cursŭ e însărcinatŭ profesorulŭ de filologia slavă Dr. Oskar Asboth. Prelegerile au începutŭ erĭ Vinerĭ în 12 (24) Februarie şi se vorŭ ţine de două-orĭ pe sĕptĕmână, Marţia şi Vinerea, dela 5—6 óre séra. Pentru acestŭ cursŭ nu se plătescŭ banĭ de colegie.

Semnŭ alŭ timpului!

* *

Din causa *defraudărilorŭ din Raab*, suntŭ condamnaţĭ prin o sentinţă a ministrului de interne: Primarulŭ Franz Lacza, vice-primarulŭ Ladislau Kozics şi protofiscalulŭ Dr. Alexiu Beliczay, (carĭ fuseră condamnaţĭ la câte 500 fl. amendă de cătră judecătoria disciplinară de prima instanţă) la pierderea oficiului şi la restituirea sumei defraudate de 40,000 fl.; de asemenea îşĭ pierdŭ oficiulŭ fiscalulŭ Eugen Kiss, casierii Ludwig Zantho şi Franz Horvath, notarulŭ oficiului orfanalŭ Iosef Braun, contabilulŭ primŭ Ernst Haeffner, controlorulŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(6)

STRĂBUNII NOŞTRI

Novelă istorică

Anulu 104 după Christ.

Cartea IV. — Cele de-apoi.

(Fine.)

— Ce-ai hotăritu cu mine? întrebă Longinŭ pe Rege.

Decebalu, în locŭ de a'i rĕspunde, îi arătă cu mâna scaunulŭ, şi îndată doi curtenĭ luară pe Longinŭ de subţiorĭ şi'lŭ urcară pe unica tréptă a tronului, silindu'lŭ sĕ şédă. Picenŭ, cubicularulŭ sĕu, rĕmase alăturĭ în picióre. Decebalŭ făcu din nou unŭ semnŭ, curtenii se dară la o parte şi Longinŭ putŭ zări sosindŭ din fundulŭ taberii trei cavalerĭ Romanĭ. Inima lui bătŭ mai cu petere, dorurile şi speranţa lui se întrupau par'că în acele trei pieptur de ostaşŭ, şi când se apropiară mai multŭ, Longinŭ se sculă cu totulŭ în picióre şi strigă:

— Sura!... Licinius Sura! şi voi sĕ plece spre ei. Păzitorii înse îlŭ opriră. Elŭ cădŭ ér pe scaunŭ şi, cu mânile strînse una de alta, dise aprópe în gândŭ:

— Mulţămescŭ Deilorŭ că ochii mei îi mai vĕdură odată!

Erau în adevĕrŭ trei Romanĭ, cei din urmă trimişĭ ai lui Traianŭ: Tribunulŭ militarŭ *Sura* cu centurionii *A. Iulius Candidus* şi *P. Julius Quadratus*.

Decebalu dise tălmaciului sĕ-i întrebe ce dorescŭ.

— Poftimŭ pace şi seninŭ Domniei Tale, grăi Sura. Augustulŭ nostru Impĕratŭ ne-a trimisŭ la curtea Domniei Tale sĕ întrebămŭ pe hotărîte: pace orĭ rĕsboiu?

— Pace, pace, rĕspunse Decebalŭ; étă cum trăimŭ cu fratele vostru, adăogă elŭ cu şiretenia, arătândŭ pe Longinŭ? Va fi pace nu vĕ temeţi.

— Noi trebue sĕ împlinimŭ ordine auguste. Te întrébă Impĕratulŭ ce cerĭ Domnia Ta ca sĕ ne dai pe Longinŭ?

— Eu, ce cerŭ?... întrebă Regele sculându-se deodată în susŭ, cerŭ sĕ'mĭ daţĭ ţéra înapoi!... strigă, fără a se mai stăpâni.

Dér umbra lui Vezinas i se ivi în faţă, aspră, şi Domnulŭ se aşedă din nou josŭ. Elŭ schimbă câtŭ putŭ tonulŭ şi dise:

— Eu... nu cerŭ nimica. Cavalerulŭ Longinŭ vĕ v'a aduce peste optŭ dile pacea!...

Cavalerulŭ însĕ, galbenŭ, tremurândŭ de mâniă, se sculase pe scaunŭ în picióre şi deabia încăpea sub acoperişulŭ lui. Elŭ strigă câtŭ ce putŭ:

— Sura!... Licinius Sura!... nu te cunoscŭ! Tu nu vii în numele lui Traianŭ Augustŭ! Impĕratulŭ sĕ micşoréză! Elŭ nu cere pace!... Du-te de-i spune că eu am muritŭ!...

Şi iute ca fulgerulŭ îşĭ duse mâna dréptă la gură şi înghiţi otrava ce i-o dĕduse Dochia. Apoi, şovăindŭ, întinse braţulŭ cătră cubicularulŭ sĕu, care se răpedi la mână, o sărută, o muşcă, ca sĕ sórbă ultimele picăturĭ ce mai rĕmăseseră în ghiócea spartă. Cavalerulŭ cădŭ.

Iute, toţĭ din tóte părţile alergară la elŭ. Decebalŭ îi dete la o parte şi, ca unŭ nebunŭ, îlŭ apucă de gâtŭ, par'că ar fi voitŭ sĕ-lŭ împedece de-a înghiţi otrava. Mâna murindului se încleştă de haina Regelui, ér gura lui deabia rosti, cu vinete buze:

— Fiiulŭ tĕu..... eu..... eu..... l'am ucisŭ!...

Şi par'că ar fi invocatŭ o mărturiă vĕzduhului, tocmai atuncĭ unŭ păditoru alu palatului străbătŭ mulţimea, trecŭ sperios printre pasnicĭ şi se apropia de Rege.

— Dómne, fiiulŭ Măriei Tale s'a găsitŭ mortŭ în grădina palatului!..

Deodată Domnulŭ se sculă în picióre, sĕlbatecŭ, cu ochii marĭ, sângeraţĭ, şi ca unŭ lupŭ voi sĕ se răpedă cătră trimişii Romanilorŭ.

— Ucideţi-i! ucideţi-i!... răcni elŭ şi se împleteci, se învêrti într'o parte şi cădŭ josŭ.

In câteva minute solii romanĭ fură făcuţĭ bucăţĭ.

Tótă nobilimea se grămădi în jurulŭ Regelui, căutândŭ sĕ-lŭ mişce, sĕ-lŭ deştepte. După multe greutăţĭ Regele îşĭ veni în simţirĭ. Elŭ se sculă pe unŭ genunchiu, voi sĕ rădice buzduganulŭ dealăturĭ şi deabia isbuti sĕ dică:

cassei Franz Fugi și controlorulŭ cassei fundațiunilorŭ Ludwig Bruckler.

*
* *

La 1 Martie a. c. se vor introduce unŭ feliu de *mărcĭ de valore a căilorŭ ferate* ungare, care se vorŭ elibera în cărticele conținêndŭ mărcĭ à 1 fl., à 50 cr. și à 10 cr. cu o valore totală de fl. 65. s. a. Aceste cărticele se vêndŭ numai cu 50 fl. și ofere prin urmare, în comparația cu biletele ordinare de călĕtoriă, o reducere de 30%. Biletele de călĕtoriă cumpĕrate pe basa unei astfeliu de cărticele cu mărcĭ, oferă avantagiulŭ de a pute ave 25 Kgr. bagagiu scutitŭ de plată etc.

Cărticele cu mărcĭ de călĕtoriă se potu procura dela 1 Martie a. c. în biroulŭ orășenescŭ de călĕtorĭ din localitate (Strada Vămei Nr. 10), unde publiculŭ călĕtorŭ póte primi și deslușirele necesare.

*
* *

Someșulŭ a eșitŭ din albiă lângă Feneșulŭ săsescŭ.

„Gazeta inaintea juriului din Clușiu."

Sub acestŭ titlu scrie „Ellenzek" dela 22 Fauru în privința procesului de pressă alŭ „Gazetei" următórele:

Acéstă fóiă valahă din Brașovŭ câte odată trece peste marginĭ cu vorba. Atuncĭ apoi nu caută nicĭ la drepturile omenescĭ, nicĭ la instituțiunile legale, ci lovesce în totu ce'i vine înaintea vêrfului condeiului ei. „Gazeta" înainte cu câteva luni a scărmănatŭ aspru aședemintele constituționale ale statului maghiaru și procurorulŭ supremŭ aflândŭ în acesta agitațiune contra statului, i-a acățatŭ de gâtŭ unŭ procesŭ de pressă. Pertractarea finală în acestŭ procesŭ de pressă va fi la începutulŭ lui Martie înaintea juriului din Clușiu cu care ocasiune redactorulŭ și coredactorulŭ fóiei încriminate vorŭ sta pe banca acusațilorŭ. Forulŭ de acusare îlŭ represintă procurorulŭ reg. Dr. Biro János, carele, după cum se póte prevede, va ave o di fierbinte, în care va ave se lupte cu redactorii „Gazetei".

Lumea juridică a orașului nostru aștéptă cu interesŭ acéstă ciocnire.

Din comitate.

Solnocu-Dobeca. In adunarea estraordinară, ținută la 18 Februarie n. în Deșiu sub președința fișpanului-pașă, br. Banffy-Dezso, s'au pertractatŭ între altele următórele afacerĭ:

S'au inscrisŭ ca membri la societatea de maghiarisare din Reșița (Resiczabányai magyarnyelv-terjeszto-egyesület) cu taxă de câte 30 fl. atâtŭ orașulu armenescŭ Gherla, câtŭ și comitatulu *Solnocu-Dobeca.* (Audĭ acolo! Unŭ comitatu românescŭ sĕ se înscrie ca membru la o societate de maghiarisare în o adunare de cățĭva Ungurașĭ, fĕr' a fi de față póte chiar nicĭ unŭ Românŭ! Marĭ suntŭ minunile lui Banffy-pașa! Românii se protesteze în contra acestui actŭ satrapescŭ!)

S'a aprobatŭ hotărîrea de a se da dreptŭ de pensiune notarilorŭ de cercŭ Kozma Miklos și Roth A. socotindu-se dela 1 Ianuariu 1872. Totodată vorŭ fi provocațĭ și ceialalțĭ notarĭ de cercŭ mai bĕtrânĭ, ca cererile de asemenea natură sĕ și le insinue în decursŭ de 30 de dile.

S'a acordatŭ comunei Copîlnicŭ-Mănăsturŭ puterea de a'șĭ esarenda din mână liberă dreptulŭ de cârciumăritŭ și de vămuire la têrgurĭ. S'a primitŭ propunerea comitetului permanentŭ de a se anula alegerea de primarŭ din Cățcău, sub pretextŭ că representanța comunală n'a fostŭ constituită după cum se cuvine.

Advocatulŭ din Deșiu Leszai Lászlo, după cetirea unorŭ acte, a cerutŭ sĕ se ordone cercetare disciplinară contra fisolgăbirĕului cercului Deșiu. Bokros, contele Kornis și vice-șpanulŭ au vorbitŭ în favorulŭ fisolgăbirĕului, care fu absolvatŭ cu 55 voturĭ contra 1.

Ciucu. Adunarea comitetului administrativŭ s'a ținutŭ la 20 Februarie n. sub președința fișpanului Miko Bálint. Din raportele presentate la acéstă adunare estragemŭ următórele date:

S'au estradatŭ în decursulŭ lunei Ian. pentru România: 3 pașapórte pe câte 15 dile, 290 pe câte unŭ anŭ. Au incursŭ în tesaurariatulŭ statului ca pedepsă pentru contrabandă de vite 149 fl. 23 cr.

Starea sanitară a locuitorilorŭ în decursulŭ lunei Ianuarie a mersŭ spre mai reu, decâtu în Decemvre. Epidemia vĕrsatului a bântuitŭ în 8 comune, s'au bolnăvitŭ 284 copii, dintre carĭ 5 au muritŭ, 64 stau încă sub cură. In comuna Giurgeu-Remete s'au bolnăvitŭ de scarlatină 179 individĭ, dintre carĭ 62 au muritŭ. In comuna Giurgeu-Szárhegy au suferitŭ de inflamațiune de gâtŭ 15 copii, dintre aceștia 6 au muritŭ.

S'au încassatŭ în darea directă 9956 fl. 55 cr., au rĕmasŭ restanță 71,477 fl. 41 cr. In darea militară s'au încassatŭ 797 fl. 20 cr., restanță au rĕmasŭ 2425 fl. 49 cr.

Din causa epidemiei s'au închisŭ șcólele pentru luna Ianuarie în 6 comune.

Selagiu. Starea sanitară a locuitorilorŭ în cursulŭ lunei Ianuarie a mersŭ fórte reu. Epidemiile au fostŭ la ordinea dilei. Din causa acestora s'a sistatŭ învĕțămentulŭ în mai multe comune, s'au opritŭ jocurile, precum și orĭ-ce altŭ soiu de întrunirĭ.

Intre vite epidemiă n'a bântuitŭ. Numai în Derja mare s'a ivitŭ rîia în o turmă de 90 oi, carĭ au fostŭ puse sub pază.

Restanța de dare cu finea anului trecutŭ a fostŭ de 421,263 fl. 18 cr. S'au incassatŭ însĕ în luna lui Ianuarie cu 2805 fl. 89 cr. mai multŭ ca în Ianuar. anulŭ trecutŭ.

Au muritŭ în urma diferitelorŭ bóle epidemice din întregŭ comitatulŭ 66 persóne.

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Urmare)

Cumcă ce folosŭ ne póte aduce stupăritulŭ raționalŭ și cumcă rentéză-se sĕ-lŭ cultivămŭ, o potŭ spune stuparii, că cu puțina ostenelă, ce o vomŭ pune cu cultura stupilorŭ, ni se rĕsplătesce îndecitŭ.

Cumcă comitetulŭ șcólelorŭ grănițărescĭ a înțelesŭ acésta, se vede și de acolo, că la 7 șcóle lĭ-a donatŭ coșnițe practice, ér cu învĕțătorii a ordinatŭ cursurĭ de stupăritŭ, unde aceștia au avutŭ ocasiune sĕ'șĭ câștige cunoscințele de lipsă la cultura rațională a stupilorŭ.

Ar fi timpulŭ ca atâtŭ în direcțiunea acésta, câtŭ și pentru întroducerea industriei de casă, sĕ facă începutulŭ și vener. consistórie, sistemisându-se câte unŭ profesorŭ de industriă la institutele preparandiale, precum și construirea unei stupine pe lângă acelea, în care sĕ se manipuleze stupăritulŭ raționalŭ și de unde fiitorii învĕțătorĭ și preoțĭ sĕ'șĭ pótă câștiga cunoscințele de lipsă. Acésta însĕ ar trebui sĕ se facă câtŭ mai curênd, sĕ nu se aștepte alții ca sĕ o impună, ceea-ce încă nu va fi departe, căcĭ „reuniunea regnicolară a stuparilorŭ" în adunarea generală, ținută la 25—28 Augustŭ a. c. în Alba-regală, la care a luatŭ parte și Maday Izidor, consiliarŭ ministerialŭ de secțiune, a adusŭ conclusulŭ: ca sĕ se susțernă o representațiune la ministrulŭ de culte și instrucțiune publică, pentru întroducerea în modŭ obligatorŭ a propunerei stupăritului raționalŭ, atâtŭ în teoriă, câtŭ și în pracsă, în preparandiele din țéră. Acésta de sigurŭ că va și urma mai curênd seu mai târdiu .... „Latina gintă e o regină. .... Ea merge în fruntea altorŭ ginte." ..... cântă marele poetŭ Alexandri, sĕ dovedimŭ, că nu totŭ de silă facemŭ ce facemŭ — deși în interesulŭ nostru.

Unŭ bunŭ servițiu va face spre scopulŭ acesta opșorulŭ confratelui Deganu, atâtŭ pentru institutele preparandiale cât și teologice, căcĭ într'acésta se vorŭ afla tóte îndrumările de lipsă la cultivarea stupăritului raționalŭ. Vorŭ trage mare folosŭ și toțĭ aceia, carĭ până acum s'au ocupatŭ cu stupăritulŭ într'unŭ modŭ primitivŭ, precum și frații învĕțătorĭ, preoțĭ și alțĭ inteligențĭ și toțĭ aceia carĭ voiescŭ se se ocupe de aci înainte cu stupăritulŭ raționalŭ. Nu mai puținŭ folosŭ vorŭ trage elevii șcólelorŭ repetitóre, decă li se vorŭ esplica și arĕta și în praxă cele învĕțate din opșorulŭ de față: ér poporului de rêndŭ sĕ i se esplice în prelegerile de seră, despre carĭ amŭ vorbitŭ cu altă ocasiune.

Altcum și cartea e întocmită într'unŭ modŭ de totŭ practicŭ, încâtŭ manipularea cu coșnițele inmobile (orĭ mai bine cu fagurii inmobilĭ) s'a pertractatŭ la unŭ locŭ cu a celorŭ mobile, ca sĕ nu fiă silitŭ stuparulŭ a căuta la unŭ locŭ manipularea cu acelea, ér la altulŭ cu acestea, ci află îndată atâtŭ modulŭ de manipulare cu unele, câtŭ și cu altele, ce este de totŭ practicŭ și avantagiosŭ. Unŭ mare avantagiu are acéstă carte față de altele și prin practica și nimerita ideă de a tipări figurile în broșură separată la finea cărții, pe carea lectorulŭ cetindŭ în carte, o póte pune înaintea ochilorŭ, și vorbindu-se despre cutare figură nu e silitŭ a rĕsfoi prin carte spre a privi figura, după cum se întêmplă acésta cu figurile intercalate în textŭ, când descrierea figurei trece pe pagina următóre — ci o are înaintea sa. Afară de acésta prețulŭ cărții încă este fórte moderatŭ — ceea ce încă s'a pututŭ ajunge numai prin sprijinulŭ moralŭ și materialŭ alŭ Ilustrităței Sale d-lui Baronŭ Ursu, și adecă 35 cr. plus 5 cr. porto poștalŭ, și se póte procura atâtŭ dela autorulŭ în Viețelŭ (p. u. Branyiccka), câtŭ și dela subscrisulŭ p. u. Also szombatfalva, căruia i-a pusŭ la dispositiune autorulŭ câteva esemplare. Alte broșurĭ de cuprinsulŭ acesteia s'au vêndutŭ cu prețurĭ îndoite, din care încă resultă, că pe autorŭ nu pofta de câștigŭ, ci numai simțulŭ curatŭ de a rĕspândi acestŭ ramŭ productivŭ și folositoru alŭ economiei și la poporulŭ nostru — l'a îndemnatŭ la edarea opului de față.

Decĭ cei ce dorescŭ a ave acestŭ opșorŭ grăbéscă cu procurarea lui, căcĭ mai târdiu predându-se în comisiune librarilorŭ sĕ nu fiă silițĭ a'lŭ cumpĕra mai scumpŭ, ce de regulă sĕ întêmplă.

Altcum dela sprijinulŭ ce va întêmpina acestŭ opșorŭ din partea publicului românŭ, va depinde încuragiarea seu descuragiarea acestui tînĕrŭ specialistŭ în ramulŭ stupăritului.

(Va urma.)

Intêmplărĭ diferite.

Arșĭ de vii. Duminecă în 7 (19) Februarie, Ioanŭ Nanŭ din Rĕșnovŭ, ducêndu-se la biserică cu soția sa, au lăsatŭ închișĭ în casă trei copii în vêrstă sub 5 anĭ. Când s'au întorsŭ acasă, au găsitŭ pe unulŭ din copii jumĕtate scrum; i se aprinsese hainele de pe elŭ dela foc și arsese. Pe ceilalțĭ doi copii i-au găsitŭ înecațĭ de fumŭ. — La 15 Februarie n. locuitorulŭ Boloni Mihaly din Apața se dusese de acasă împreună cu nevastă-sa, lăsândŭ închisŭ în odaiă pe fiiulŭ lorŭ de 5 anĭ. Când s'au reîntorsŭ aflară pe podeala casei cenușa nefericitului copilŭ, căruia, precum se crede, i s'au aprinsŭ hainele de pe elŭ jucându-se cu foculŭ și fu în urma acésta cu desĕvêrșire arsŭ și prefăcutŭ în tăciune. — Totŭ în acéstă comună doi copii ca de vre-o 4 anĭ ai locuitorului Szabo Janos, aflându-se numai ei de ei, începură sĕ'șĭ aprindă țigărĭ. Din aprinderea țigărilorŭ s'au aprinsŭ și hainele unuia din copii, căruia i-au arsŭ piciórele și pântecile. Decă nu l'ar fi mântuitŭ nisce ómenĭ de pe stradă, ar fi arsŭ póte cu totulŭ. Nefericita victimă e încă în viéță. — Când se vorŭ învĕța odată minte părinții d'a nu se face culpabilĭ de atâta negligență?

Poșta atacată. In 6 (18) Februarie căruța poștii ce venea dela Sepsi-Sân-Georgiu fu atacată aprópe de Bicsadŭ de unŭ reufăcĕtorŭ sdrențosŭ. Visitiulŭ poștei îi dete o lovitură cu biciulŭ peste capŭ, mână apoi caii în goană și ajunse în Bicsadŭ fără sĕ i-se întêmple ceva. Locuitorii au eșitŭ cu lemne și cu furcóie în urmărirea tâlharului, dér nu l'au găsitŭ.

Incercare de sinucidere. Protocolistul dela judecătoria penală din Brașovŭ, d. Gross, șĭ-a tăiatŭ Mercurĭ, pe când se afla la baia de aburŭ, vinele unui brațŭ. Dér fiindŭ că nu'șĭ tăiase arterele, fu descoperitŭ și dusŭ în spitalŭ înainte d'a i-se fi scursŭ sângele. Motivulŭ încercării de sinucidere nu se scie.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Pesta, 25 Februarie. Carol Trugmayer, inspectorulŭ scolarŭ din Zips, a fostŭ arestatŭ pentru falsificare de polițe.

Petersburgŭ, 25 Februarie. In cercurile politice domnesce părerea, că comunicatulŭ trebue sĕ mulțumescă pretențiunile cele mai estinse ale Austro-Ungariei. Mai departe nu póte merge iubirea de pace a Rusiei.

Aci domnesce cea mai mare iritațiune contra Austro-Ungariei, fiindcă lucréză contra depărtării Coburgului, ér în *contra Germaniei,* fiindcă în fiecare di face sĕ scadă cursulŭ rublelorŭ. Ministrulŭ de finanțe e desperatŭ.

DIVERSE.

Ce s'a făcutŭ cu Stanley? Din Brucsela se raporteză cu data de 20 Februarie n.: „Guvernulŭ din Congo a trimisŭ o mare espedițiune ca sĕ caute pe Stanley și pe cei 800 de însoțitorĭ ai sĕi, carĭ au dispărutŭ în interiorulŭ Africei.

Mirosu de bradu. Turnămŭ într'unŭ vasŭ o oca de apă fierbinte, picămŭ în ea o lingurită de oleiu de terpentinŭ și odaia se va umple de celŭ mai frumosŭ mirosŭ de bradŭ. Acestŭ procedeu se póte repeta de 2—3 orĭ pe di și purifică multŭ aerulŭ. Efectulŭ e pré favorabilŭ pentru cei bolnavĭ de plumânĭ; ș'apoi mijloculŭ e fórte ieftinŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 25 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.52	Vend.	8.55
Argintŭ românescŭ	"	8.47	"	8.50
Napoleon-d'orĭ	"	10.02	"	10.05
Lire turcescĭ	"	11.32	"	11.37
Imperialĭ	"	10.32	"	10.37
Galbinĭ	"	5.88	"	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	101.—	"	102.—
" " " 5%	"	98.—	"	99.—
Ruble Rusescĭ	"	107.—	"	108.—
Discontulŭ		6½—8% pe anu		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Februarie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	96.45
Renta de hârtiă 5%	82.90
Imprumutulŭ căiloru ferate ungare	148—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	93.70
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Banatu-Timișu	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.75
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulu cu premiulu ungurescu	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 —
Renta de hârtiă austriacă	77.60
Renta de argintŭ austriacă	78.80
Renta de aurŭ austriacă	108.25
Losurĭ din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	268.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	268.50
Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 imp. germane	62.22½
Londra 10 Livres sterlinge	126.90

— Sĕ murimŭ! Sĕ murimŭ cu toții!...

Dér se părea că nu mai avea putere. Capulŭ îi cădŭ pe pieptŭ, lacrĕmile îi veniră în ochĭ, și acestŭ câne, domnŭ și tată, plânse și deabia grăi:

— S'a isprăvitŭ! s'a dusŭ și celu din urmă Rege alu Daciei!

Apoi, ca și cum i-ar fi rĕmasŭ o ultimă speranță în greutatea durerii lui grăi:

— Sĕ vină fiică-mea.

Servitorii alergară la frundarŭ, unde era corulŭ, și după câteva minute se vĕdŭ Dochia înaintândŭ spre tatălŭ sĕu, galbenă ca céra, cu privirea rĕtĕcită ca de nebună, cu buzele tremurândŭ... Ea rĕmase în picióre, privindŭ fără a vede, audindŭ fără a înțelege, ér bĕtrânulŭ Rege se sculă de josŭ, o strînse la pieptulŭ lui, și-i șopti încetŭ:

— Fată!... a venitŭ césulŭ din urmă! O se morŭ, o sĕ murimŭ. Fată, sĕ mĕ îngropĭ la unŭ locŭ cu toții... cu fiulŭ meu... cu ai mei.. căcĭ póte... póte sĕ ne deșteptămŭ vre-odată... și sĕ fimŭ împreună!...

(„Convorbirĭ literare".)

Duiliu Zamfirescu.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

No. 1147 ex 1887. 12.3—3

EDICTŬ.

Ioanŭ Curca, gr. cat. din Homorodŭ, a intentatŭ procesŭ matrimon. contra muierei sale Maria născ. Comanŭ, carea cu necredință l'a părăsitŭ de mulțĭ anĭ, și a căreia ubicațiune este necunoscută.

Decĭ Maria I. Curca născ. Comanŭ gr. cat. din Homorodŭ prin acestŭ Edictŭ se citéză și provócă, ca în terminŭ de unŭ anŭ, dela prima publicare, sĕ se presenteze la presidiulŭ forului matrimonialŭ gr. cat. de I instanță a Vicariatului Făgărașului, spre a fi confrontată cu bărbatulŭ sĕu și a rĕspunde la acțiune, că la din contră, procesului i se va da cursŭ liberŭ și dênsa va fi înlocuită prin unŭ curatorŭ ad actum.

Făgărașŭ, 28 Dec. 1887.

Alesandru Micu,
Vicarŭ foran. și președintele forului matrim. gr. cat. de I instanță.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reinoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.